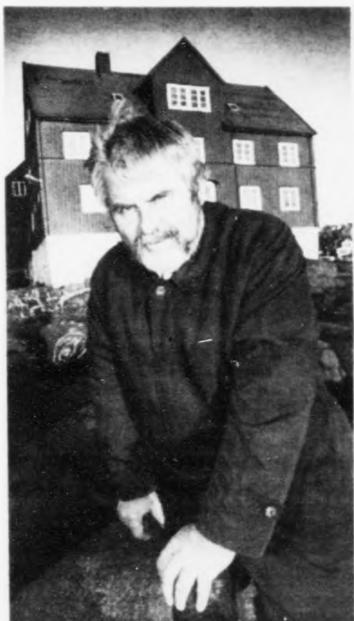

tíðinda sosialurin blaðið

7,-

Nr. 216 ★ friggjadagur 12. november 1993

Oljuserfrøðingurin
Sverre Dan Joensen:

**Føroy-
ingar
mugu
standa
saman**

Samrøða á síðu 7

NÝGGJ GRANSKINGARÚRSLIT:

Olja er í undir- grundini

Granskarar á DGU hava heldur óvæntað funnið útav, at gulir og brúnir blettir á soðsteinum, sum eru funnir ymsastaðni í Føroyum, kunnu stava frá olju í undirgrundini. Hetta minnir ikki sört um oljuna, sum kom upp úr Loprans-holinum

LESIÐ Á SÍÐU 8, 9 & 10

Tíðarspill at tosa um veður- lagið, Teistan og tyrluna

Síðurnar
16 & 17

**Tíðindablaðið Sosialurin vitjar á
Danmarks Geologiske Undersøgelser:**

Orð og myndir Jan Müller

Tilreiðar at hjálpa føroyingum í víð- ari oljukanningum

Ein av teamum stovnum, sum føroyingar i nögv ar hava havið eitt sera tett og ríkt samarbeidi við er Deild ið standur tví Danmarks Geologiske Undersøgelse. Þessi almenning granskingsstovnum hevur longu verið lengi inn í myndini í sambandi við kanningar av føroystu undirgrundini og hevur havið eisini ein tyðand leiklit í spurningum um þeð eina komandi olju vinnu her á landi og eisini marknasamræðingar okkara við onnur lond um rættin til landgrunnar, Rock all- og Platten hásleitlan oa. - Ikki ber við bretar men við fleiri onnur lond eisini, sum gera krav upp á ókinni sunnan fyri Føroyar. Tíðindablaðið Sosialurin hevur jüst vitjað á hesun kenda og vælumórkta granskingsstovni, og har hittu vit nokkur av teamum fólkum, sum arbeida við og helst koma at "føroy-skum" málum.

Arbeida fyri sterstu felagini

DGU arbeidur fyri nögv av heimsins stortu oljufelögum. Stovnum kemur sum oftast inn í myndina, ta data - upplýsingar - sum eru singnir ul vega við eitt nái seismiskum kanningum og eisini

borginum, skulu viðgerast viðari. Her hevur DGU nákrar av teamum fremstu transkarumum í heimnum umframt at stovnum beri hevur tað nyggjastu utgerðina, sum finst

DGU stendur soleidis tví teamum flestu av kanningunum, sum verða gjordar í sambandi við oljunnini í Danmark, men teir verða eisini nögv brukar av óðrum, idnorska Statofn fyri bert at nevna eitt domi. Stovnum hevur lengi havið sína egnu deild í Føroyum, DGU, Føroyadeild. Deildin hevur havið eitt sera tett samarbeidi við jarðfrøðis stovnum á Debesatrøð, og teir hava árbett við granskung av undirgrundini.

I dag er eisini tett samarbeidi millum føroyiska jarðfrøðistovnum og DGU og hevur DGU i Danmark eisini eina føroyска deild Hesi deildini stendur Morten Sparre Andersen fyri. Hann var í Føroyum í seks ár men flutti so til Danmarkar hertyni fyri at arbeida á DGU serstakliga við atliti til føroyaskur spurningar.

Hetta hava verið sera spennandi 10 ár, har tú frá at vitsa litig og einki um undirgrundina til tú í dag hevur rættilið nögvit av olju kunnu hava stóran týnding fyri Føroyar, Hann heldur, at föroyingar skulu vera nögdur, um olja í heila titkif finst her um leiðir. Er talan so bert um smæri nögdur, so eiger hetta ikki at verða titkif sum nakað miðurlag. Tí sjálvt littar nögdur av olju kunnu hava stóran týnding fyri Føroyar,

Hann vónar, at við komandi 10 árin fara at skilja, hvussu óll undirgrundin er uppygd og hvat hon inniheldur. Hann heldur, at tað fer at vera eina spennandi uppgávu at vera við til at gera tyrirekningar til eina út bygging av etnum oljukoki sum Føroyar.

Rætt at halda fram

Vit spurdu Morten Sparre Andersen, um tann vitanin ein hevur lengi hest áru gevá einum grund til at fara viðari. - Tað er óll grund til at halda fram við kanningunum sigur hann avgjörður

Tað mest umrándið hjá ókinum nú at gera, sigur hann viðari, er, at hvørja ferð föroyingar fara at gera eina avtalu við oljuidnaðin eiga föroyingar at gera sær greitt, hvat ein gevir og fer og hvørja treyr ein gongur undir. Idnaðurin bjóðar sær ikki at innheima upplýsingar utan, at hann kann selja hesas viðari.

Hann heldur, at föroyingar skulu vera nögdur, um olja í heila titkif finst her um leiðir. Er talan so bert um smæri nögdur, so eiger hetta ikki at verða titkif sum nakað miðurlag. Tí sjálvt littar nögdur av olju kunnu hava stóran týnding fyri Føroyar,

Stefan Hultberg og Morten Sparre Andersen, jarðfrøðingar á DGU, ið arbeida við føroyskum spurningum

hóast tað hevdi hóvað oljutelögum betri at funnið stórar oljukeldur her

Ná hevur verið sagt, at tað er júst tjukku basaltlogenkring Føroyar gerar tað munni hugsandi, at olju finst her. Men kann tað ikki eisini vera ein fyrirmunur, um olja finst i undirgrundini, at basaltur er har?

Basaltur hevur nákrar góðar eiginleikar, tað snýr seg um at kunna gøyma oljuna. Her eiga vit so eisini at hava í hugnum, at í Grónlandi hava teir nýliga fundið olju í sjálvum basaltum. Hetta metti og er nakað, sum oljuidnaðurin hevur lagt til merki og fer tað sjálvandi eisini at ávirka metingarnar av Føroya-ókinum.

Up til landsstýrið

Vit spurdu Morten Sparre Andersen í hvussu stóran mun DGU eiger at verða brukt í viðari kanningunum av föroyasku und-

irgrundini. Hann sigur, at hetta er upp til landsstýrið. Teir hava eina avtalu við landsstýrið og eru avgjört sinnadír at halda fram við samarbeidinum. Ekkir minnst nu farast skal undir bæti fornárringar, og seinni viðari kanningar. Her hevur DGU bæti vitan og eksperthús at bjóða föroyingum heldur hann lyti.

Danski jarðfrøðingurnir ivast onga lotu í, at samarbeidið higgart eisini hevur verið til stóra gleði og nyttu fyri DGU, til stovnum jüst við uppgávum í Føroyum hevur fngið nögvur nyggjar avhödingar.

DGU hoynir undir umhvørvisráðnum. Ráðharrin á ókinum er Svend Auken. Tað arbeida 240 fólk á DGU, sum a figgjarlögini verður figgjæð við 100 mill. kr.

Sera framkomna úl- gerd til seismikk

Tá Sosialurin vitjaði har í heyst tosaðu við til fleiri av fólkunum, sum arbeida við uppgávum, sum kunnu hava áhuga fyri Føroyar. M.a. tann högmetta geofysikan loannis Abatzis, sum stendur fyri til seismiska partinum av granskungini á DGU. Her hava teir jüst útvegað sær ta mest framkomnu dataágerðini í heiminum til nettopp at viðger seismiskar upplýsingar tvø. teir redusera data til geologi.

Tá vit vitjaði har són vit, hvussuleiðis seismisku upplýsingar við til mest framkomnu töknafröðingu gerast til meira enn töl og strikur og kunnu stiga, antan nögleiki er at finna olju ella ikki.

Nú er tað so, at tey á DGU hava tagnarskyldu, til tey arbeida fyri so mong

ymisk felog. Men vit spurdum hann, nu vit sóu urslitrini av seismisku kanningunum, sum gjord eru framvið føroyiska markið í Føroyar. Hellandsrennum, hvussu stor ut möguleiki er at finna olju og gass föroyasku megin

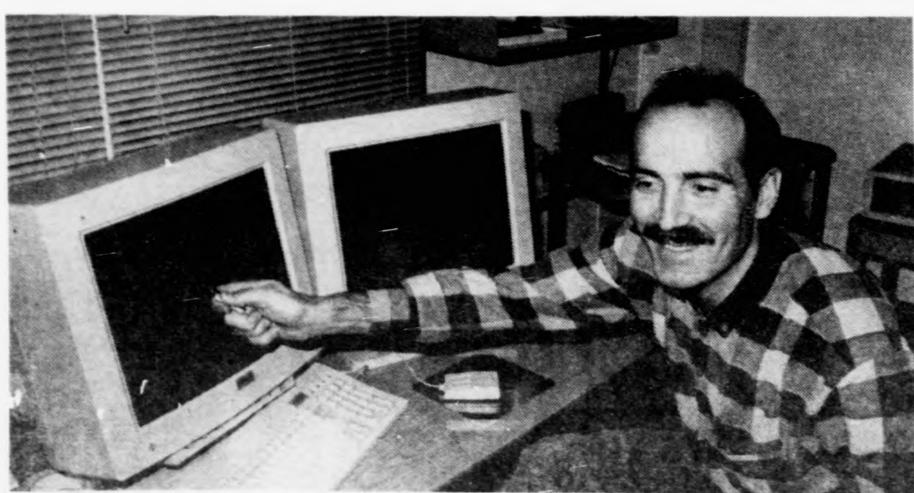
Føroyar áhugavert ekki

Abatzis sigur, at hóast ein má hava nevv seismisk data fyri at kunna síga nakað við vissu, so ber til at hugsa sér til, at logini sum eru bretsku megin markið halda fram för oysku megin tvø, eru tey somu. So gøð utlit áttu at venið til at fngið olju og gass í föroyaskum óki eisini. Men hetta verður so fyribils ein meting - ein gitung. Men kanningar á bretskum óki kunnu vissuliga geva einum eitt sera gott innlit í, hvussu sér út föroyasku megin.

Hann sigur annars, at DGU er valgehnad at gera arbeidi fyri Føroyar og tey felog, sum nú fara at gera seismiskar kanningar í föroyaskum óki. - Vit hava longu arbeid við kanningunum frá tykkara óki eitt til Westermannkunningunum frá 1974. Og vit hava til longu eina ávista vitan um undirgrundina.

Vit spurdu hann, um föroyingar eiga at vera varnir og ikki skunda figgjögnum viðari kanningar. Abatzis sigur, at tað er sera umrándi, ta ein gera avtalur við stóri telegrafi at gera sær greitt, hvussu langt rættindini ganga og eisini, hvørja treyr og abyrgd lygir við rættindunum.

- Danmark hevur fngið nögv burtur úr við at læra av norðmonnum

Ioannis Abatzis, geofysikara á DGU, sum heldur Føroyar verða eitt sera áhugavert óki at kanna

Ahugaverd uppdaging:

Voks í færøyskum soðsteinum kann stava frá olju í undirgrundini

Herfyri gjordu granskunarar á DGU eina heldur ovientada uppdaging. Teir komu eftir, at gulir og brúnir blettir a soðsteinum (ceolyttum) sum er eitt slag av tiðnu, ið eru funnir ymsa staðni í Føroyum, kunnu stava frá olju í undirgrundini, sum hevur sett út í vatnið, ið er komid upp í dýpinum. Hetta bindir á, at "okkurt" er undir Føroyum, sum kann tulkast sum olja. Men enn er ov tilíliga at siga nakað um, hvat heitta okkurt er. Hetta minnir ikki sört um oljuna, sum kemur upp í Lopraholinum. M.a. hetta fekk blaðmaðurin á Sosialnum at vita, tá hann vitjaði á DGU herfyri.

Hertyri kom eitt av starfsfólkunum á Mineralogisk Museum, har teir havi föroyaskar ceolitum soðsteinar - liggandi, eltar, at utan á mineralunum í steinunum vónu nakað gulir og brunir belegningar. Teir bilda heita kundir hava áhuga fyri DGU, sum hevur gjort kanningar í Føroyum og steinanir vóðu til latnir DGU at kanna, og har fóru so teir báðir granskunarar Troels Laier og Peter Nytoft beinanvegin

og föroyingar kunnu nu læra av dansku roydnum heldur hann

Stort fund við Føroyar
Sosialurin hevur skilt at ein orsök til at stóru oljufundinum er lagur og okið við Føroyar eru torfert at arbeida. Ið korunu hava stóra áhuga fyri hesum ókinum er tann, at felagin leingi hava biðað eltar at gera eitt risastórt oljulfund sum tað teir gjordu í Nordsjónum á sunni ella í Miðeystrí.

Her sýnist tað sum um, at Føroyar verba mettar at kenna vera eitt slikt óju og framtíðar risastórt oljufuki. Fyri stóru oljufelögini hevur tað nögy at siga at gera eitt slikt fund, til tað er lættan hjá temum at gera flogar yvir longri töarskeð og fáa nakað burtur ur hesum flögum

til verka. Teir uppløyste belegningin og funnu út av, at talan var um voks tvs. eitt slag av organiskum tilfari

Sidan er voksið kannad a rannsóknarstovuni á DGU, har teir við til nýggjastu útgáfuni hava funnið fram til, at voksið stavar frá veruligari olju, sum finst djúpt niðri í undirgrundini. Har er hon vordin uppløyst í vatnum og síðani seyrð upp í gognum jærdögini, nakað á sama hátt sum vit kenna stava frá borriholinum í Lopra. Gassit og bensind er guvað burtur og ettr er tann tyngri parturin, sum hevur sett seg á soðsteinar

Storur áhugi

Talan er um rættisliga ahugaverdar uppdagingar. Úrslutni av kanningunum vórðu fyrtu ferð almannakungjord á eini oljutramsynum í Noregrí í september mánad og vaktu tey miklan ans millum oljufólk nögvu stáðin frá.

Vit spurdur Morten Sparre Andersen, jærdfröding á DGU, um hesar kanningar vísa, at olja finst er undir Føroyum

Hann sigur, at hesar uppdagingar sjálvandi ikki kunnu brukast til at kenna siga við 100% vissu, at

Peter Nytoft, granskari á DGU við ügerðini, sum hevur avdakað olju ur færøysku undirgrundini

olja er undir Føroyum. Men tær siga okkum to so mikil, at har er okkurt, sum er vært at kanna meira

Peter Nytoft, granskari á DGU, sum hevur arbeitt við hesum malinum, sigur, at kannigarar visa okk um, at tað finst lirunnið tilfar í undirgrundini, sum er tørt fyri at generera umröddu kolbrintur. Men hvat tað er kunnu teir ikki nú sige.

Kanningarnar visa, at tað finst eitt ella annan umhverfi í færøysku undirgrundini, sum hevur generera eina ella adra mongd av olju men mögliga berh heilt litud. So hetta sigur ikki nakað við vissu, hvat er til og hvussu nögy er talan um. Men ein kann sige so mikil, at tað kemur nakað av organiskum tilfari út dýpinum og setur upp í basalti og kemur so upp við vatnum, eins og olja og gass er komid upp ur Lopraholinum.

Morten Sparre Andersen sigur, at hesar seinstu uppdagingarar ur Føroy

um er sera tværingarmikil vitan fyri föroyingar og fyri oljefelögini, til heita visse, at her er okkurt í undirgrundini, sum vært er at gevá getur og kannna við

Lopra!

Morten Sparre Andersen heldur persónliga, at tað kundi verið ahugavert at gjør heitta til í Lopra har olja og gass ju seyrar upp ur holnum. Ím heitta skal geras í veranda holi ella við síðuna av er ein tekniskur og ein peninga ligur spurningur.

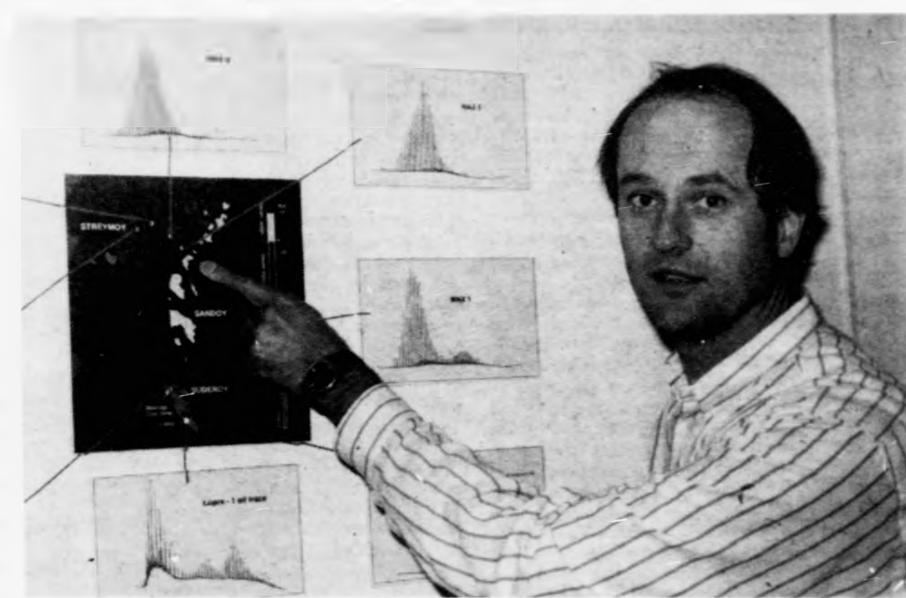
Hetta miugu horiverk frøðingamur asýgra. Uppa lyrispurning hvat heitta fer at kosta sigur. Morten Sparre Andersen, at hann hevur hoyrt tað 20 mill kr. nevnt. Hann sigur viðari, at tað vildi eisini verið naturligt, at tað var ein partur av forkanningum, og at oljuidndurin skuldi goldið fyri tað.

Hann heldur sylvur, at tað er sera vægiltig hjá landsstýrinum at fara ut í at ataka set at gjalda lyri slíkt. Ti her snglu óvissan nögs inn. Tað er spurningur, hvussu langt ein skal bora niður, og til heitta eiga professionellfolk fra oljuidndunum at verdu brukt. Hetta eru tær treyr tey arbeida undir so oftum.

Uppa lyrispurning um heitta er ein uppeava fyrir ein stovn sum DGLI sigur. Morten Sparre Andersen attað er tilbaki. Teir taku setu ikki av horuppgavum men analysa setu tað tilfarið, sum kemur upp í eim slike boring. Tað saman er galdandi fyri seismiska arbeidið teir gera á DGU. Har kemur DGU ikki inn í myndina fyrr enn allar teir seismisku kanningarnar eru gjordar og hesar skulu tulkast og viðgerast í teimum sera framkomu tildeunum á DGU.

Har er okkurt?

Vit spurdur Peter Nytoft, hvat hann kann sige um oljuna og gassini, sum er komid upp ur Lopraholinum. Hann sigur, at tað ber ikki til at siga nakað við vissu heldur um tað

DGU hevur funnað olju í soðsteinum ymsa staðni í Føroyum

Stefan Hultberg, deildarstjóri á DGU:

Professionell fôroysk oljuumsiting hevur alstóran týdning

-Tá ið tú er í eini samráðingarstøðu skal tú hava sunnan skepsis. Oljufelögini arbeida professionelt. Og tað haldi eg ein fôroysk oljuumsiting eisini skal gera. Men skal tú samarbeida yvir eitt langt áramál, so hevur tað eisini stóran týdning at byggja hetta á sínámillum álit sigur Stefan Hultberg, deildarstjóri á DGU og limur í Oljuráðleggingarnarnevndini.

Stefan Hultberg starvast á DGU og hevur hann havið nögv við Fôroyar at gera seinsta árið. Hann er stjóri á tí stratografisku deildini á DGU og samskipar viðari granskungina á stovnum.

Innan syri deild hansara er so eisini "Fôroya-sektúrin", sum fyr var ein spávistlegur partur av DGU. Hann er sostatt stjóri hjá Morten Sparre Andersen, sum er leitari á Fôroya-deildini.

Stefan Hultberg er eisini limur í Oljuráðleggingarbólkunum og hevur hann verið við til at gera álitni til landsstýrið um oljuspurningin. Hann luttekur á ráðstevnum um oljy i Havn komandi dagar.

Fegin um avgerð í tinginum

Vit spuru Stefan Hultberg, hvat han heldur um avgerðina hjá tinginum at sanitykkje uppskotid frá landsstýrinum um for-kanningar ol.

-Eg eri sera fegin um, at uppskotuð varð samtykt, ti tað byggir á tilmalini í frágereiðingini frá oljuráðleggingarnarnevndini.

Hann heldur, at tað nú er uppgávan hjá landsstýrinum at brynda seg út til at fyrireika komandi kanningar á tí fôroyska ókinum. Hetta vil siga at finna fram til, hvussu umsitingin skal skipast, hvor hon skal vera og hvør skal standa fyrir hesi umsiting.

Stefan Hultberg sigur eisini, at um seismiskar kanningar skulu í gongd, so skal ein umsiting til at tosa við seismisku felögini longu í vetrur.

-Tað mest umrâðandi er at seta á stovn eitt organ. Hvussu tað skal skipast er upp til landsstýrið. Men tað er umrâðandi, at felögini hava onkran at senda umsóknir til ol.

Stefan Hultberg, sum hevur havið til uppgávan at kanna áhugan hjá útlendskum oljufelögum fyr Fôroyakínunum sigur, at hesin áhugi framvegis er stórr. Orsókn til at hann tók dik á seg var m.a. tann broytta skaitaloggávan í Bretlandi og fundið hjá BP við fôroyska markið.

Stórur áhugi

Sjálvur metur Hultberg, at áhugin fyrir fôroyska ókinum er so mikil stórur, at tað ber til at finna fram til, at umrøddu soðsteinarinnihalda olju er tann nýggjasta töknifröbin, sum ger at tú við sera stórum hita kann skilja út oljuna, frá restini av olfarinum. Hetta hevur tú ikki kunnad fyrr enn hesi seinastu árin og á DGU hava teir útvegað sér sera framkomina útgerð til tess.

-Hver eигur at fá loyyi til af fára undir seismiskar kanningar?

-Tað veldst nögv um, hvussu stórur áhugin er og hvat slag av umsóknunum koma. Tað mest umrâðandi undir viðgerðini av umsóknunum er at tryggja sér, at ein fer ein góðan geografiskan dekning av öllum tí fôroyska ókinum, og at ein tryggjar sér, at tey felogin, sum skulu gera seismisku kanningar, gera eitt so mikil gott arbeidi, at tað kann tryggja, at datagrunnarlagið er so mikil gott, at

tað út frá u ber til at taka stóðu til, um ein kann fáa undir virksemi á fôroyskum óki.

Byrja í 94!

Stefan Hultberg heldur tað er realistiskt at rokna við, at fyrstu seismisku skipini kunnu byrja at arbeida í fôroyskum sjógví longu í 1994.

-Nögv hevur verið tos-ðum, at fôroyingar og danir eiga at fára inn í eitt samarbeidi um kanningar á oljukínunum. Í hvussu stóramur heldur tú tað er heppið at binda seg til eitt slikt samarbeidi og harvið muliglig úthýsa óðrum útlendskum fyrirkomum at vera við i kapp-ningin?

-Tað kann eg ikki útala meg um, ti eg veit einki um eitt möguligt samarbeidi millum Fôroyar og danskur fyrirkur. Tað eg havi skilt er, at oljuráðleggingarnarnevndin hevur lagt upp til er at reka ein konsekventan politikk, har öll felog verða viðfarin eins og har eingi felog eiga at diskriminera.

Stefan Hultberg leggur aðræt, at tað finnasi dansk felog, sum eins væl og bædi bretsk og amerikansk felog, kunnu gera kanningar undir Fôroyum.

Men han heldur tað er seira umrâðandi at viðgera allar umsóknir væl og virðiliga og meta um dygdina á teimum.

Álit

Stefan Hultberg sigur, at álit hevur nögv at siga í hesi vinnu. Tað er greitt, at oljeflag arbeida út frá figgjargljum áhugamálum men her er ein vinna, har öll kenna öll. -Eitt oljeflag arbeidið vanliga við projektum, sum hava ein samarbeidshorizont um a

Stefan Hultberg, deildarstjóri á DGU og við stórum áhugafyri Fôroyum

samarbeidi við Martin Hene sen á Jarðfrøðissstovnum og somuleiðis við Oljuráðleggingarnarnevndina.

Eg meini, at DGU hevur nögvvar royndir á tí jarðfrøðiliga ókinum og eisini royndir um, hvussu oljuvinnan er skipað, sum kann vera ein fyrirunnur fyr Fôroyar at brúka í viðan kanningum.

Tað hevur leingi verið eitt samarbeidi millum Fôroyar og DGU og hetta samarbeidi kann eisini verða viðkað í framtíðini. Men tað er so upp til fôroyingar sjálvar at taka stóðu til sigur Stefan Hultberg.

Vit spuru Stefan Hultberg, hvonn leikluti ein granskungarstovnur sum DGU eiger at hava í komandi oljkanningum í Fôroyum?

-Fôroyingar mugu sjálvir avgera, hvussu nögv teir vilja gera nyttu av ti vitan og ti virksemi, sum DGU stendur fyr. Vit hava eitt sera gott

Frá Happadráttinum

Seinasti soludagur til triðja drátt – tann stóra dráttin – er 18. november.

Vinningarnir hesaferð eru uppá 1.062.000 kr.

Teir stórstu vinningarnir eru hesir:

1 vinningur á	250.000 kr.
1 vinningur á	75.000 kr.
1 vinningur á	60.000 kr.
1 vinningur á	30.000 kr.
2 vinningar á	25.000 kr.
3 vinningar á	15.000 kr.
7 vinningar á	10.000 kr.

Hin Fôroyski Happadrátturin